

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
VINCENT GALEA**

Seduta tat-30 ta' April, 2012

Talba Numru. 769/2011

Harbour Management Limited [C-29326]

Vs

Charles Baker

It-Tribunal,

Ra t-talba mressqa mis-socjeta attrici fit-12 ta' Settembru, 2011 u li permezz taghha s-socjeta attrici talbet lit-Tribunal jikkundanna lill-konvenut sabiex ihallasha s-somma ta' sitt mija u hdax-il euro (€611.13) wara li premmettiet hekk:

“Il-kumpanija attrici qed titlob li l-konvenut jigi kundannat sabiex ihallasha s-somma ta' sitt mija u hdax-il euro u tlettax-il centezmu (€611.13), dovuta (a) kwantu ghal sitta u disghin euro u ghoxrin centezmu (€96.20) skond fattura numru ta' referenza 000044 datata tlieta u ghoxrin (23) ta' Marzu elfejn u hamsa (2005), (b) kwantu ghal sebghin

ewro u disgha u erbghin centezmu (€70.49) skond fattura numru ta' referenza 001618 datata l-ewwel (1) ta' April elfejn u sitta (2006), u (c) kwantu ghal erba' mija u erbgha u erbghin ewro u erbgha u erbghin centezmu (€444.44) skond fattura numru ta' referenza 001619 datata l-ewwel (1) ta' April elfejn u sitta (2006) u dan kollu dwar servizzi hemmhekk indikati u VAT relattiv, in konnessjoni ma' motor yacht bl-isem ta' M/Y PACENZJA proprjeta tal-konvenut (kopji tal-fatturi relattivi hawn annessi u mmarkati bl-ittri "A" sa "C" rispettivament).

Bl-ispejjez tal-prezenti u tal-ittra interpellatorja datata tnejn u ghoxrin (22) ta' Marzu elfejn u hdax (2011) (kopja dok. D hawn annessa), flimkien mal-imghaxijiet mid-dati ta' hrug tal-fatturi rispettivi sad-data tal-pagament effettiv, ilkoll kontra l-konvenut minn issa ngunt ghas-subizzjoni tieghu".

Ra r-risposta tal-konvenut Charles Baker imressqa minnu fit-2 ta' Novembru, 2011 u li permezz taghha ecceppixxa hekk:

1. Illi preliminarjament il-konvenut jeccepixxi l-preskrizzjoni ai termini ta' l-artikolu 2148 tal-Kodici Civili, Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta u c-cioe t-terminu ta' tmintax-il xahar;
2. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-konvenut jirrispingi l-allegazzjonijiet kollha attrici fil-fatt u fid-dritt stante li m'hemm ebda ammont dovut;
3. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-konvenut jirrileva li l-ammont pretiz huwa esagerat u ghalhekk dan qed jigi kkontestat;
4. Ghaldaqstant, in vista ta' dak suespost, it-tribunal huwa umilment mitlub sabiex jichad it-talbiet attrici fl-intier taghhom, bl-ispejjez kontra l-istess socjeta rikorrenti.

Ra l-verbali tad-9 ta' Marzu, 2012 fejn Dr Joanne Vella Cuschieri ghall-konvenut b'referenza ghall-ewwel

Kopja Informali ta' Sentenza

eccezzjoni taghha irrilevat li l-artikolu tal-preskrizzjoni eccepita mill-konvenut hija l-artikolu 2148(a) tal-Kap. 16;

Ra l-verbal tal-20 ta' April, 2012 fejn il-kawza thalliet ghas-sentenza ghal-llum fuq l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni mqanqla mill-konvenut;

Ra l-atti;

Sema' x-xhieda moghtija minn Pierre Balzan ghas-socjeta attrici u t-trattazzjoni;

Ikkunsidra;

Illi mix-xhieda mressqa jirrizulta li:

1. Il-konvenut kien jaghmel uzu mis-servizzi tas-socjeta attrici waqt li huwa jkun qiegħed fil-*marina* mmexxija mis-socjeta attrici bil-*yacht* tieghu.

2. Fost dawn is-servizzi hemm uzu ta' *diver* għat-tindif tal-*propellor*, u l-uzu ta' ilma u elettriku.

3. Skond id-dokumentazzjoni esebita mis-socjeta attrici jirrizulta s-segwenti:

i. Fit-22 ta' Marzu, 2005 l-konvenut uza servizzi ta' bughaddas (*diver*) biex inaddaf il-*propellor* tal-*yacht* tieghu M/Y Pacenzja (dok. A – fol.2);

ii. Fl-1 ta' April, 2006 uzu tas-servizz ta' l-ilma u l-elettriku gewwa l-*marina* (dok. B – fol. 3). Fejn il-kliem *Water* u *Electricity* hemm in-numri "03".

iii. Fl-1 ta' April, 2006 uzu tas-servizz ta' l-ilma u l-elettriku gewwa l-*marina* (dok. C – fol. 4). Fejn il-kliem *Water* u *Electricity* hemm in-numri "05".

iv. *Statement of account* datat 9 ta' Dicembru, 2010 fejn giet indikata s-somma ta' €611.13 bhala dovuta (fol. 10).

v. Ittra legali mibghuta fit-22 ta' Marzu, 2011 u li fiha hemm talba ghal hlas tas-somma ta' €611.13 (fol. 6);

4. Il-konvenut f'dan il-kaz ressaq l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni a tenur ta' l-artikolu 2148 (a) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

5. Jibda biex jinghad li r-regoli tal-preskrizzjoni minhabba n-natura taghom u l-effett li jgibu maghom fuq l-azzjoni attrici, ghandhom jinghataw tifsira ristretta u ma jitwessghux b'analogija jew implikazzjoni (Ara **Noel Ellul noe vs Francis Vella noe** deciza mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell fit-8 ta' Mejju, 2001). Ghalhekk, jekk ikun jezisti xi dubju dwar l-applikabilita taz-zmien preskrittiv minn dak li jirrizulta mill-atti, tali dubju ghandu jmur kontra l-eccipjenti. Dan ma jfisser bl-ebda mod li l-attur huwa mehlus milli jressaq provi konvincenti fl-istadju tal-provi fil-mertu, biex isejjes l-allegazzjonijiet tieghu;

6. Imbaghad, f'kaz fejn iz-zmien jigi ppruvat, il-piz tal-prova li dak iz-zmien gie miksuri jaqa fuq il-parti attrici (Ara **Micallef vs Belle McCance** deciza mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell fit-30 ta' Mejju, 1952 u **Emanuel Pace vs Fredu Fenech**, deciza mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell (Sede Kummercjali) fl-20 ta' Marzu, 1978).

7. L-artikolu 2148 (a) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta jghid testwalment hekk:

2148. L-azzjonijiet hawn taht imsemmija jaqgħu bi preskrizzjoni bl-egħluq ta' tmintax-il xahar:

(a) l-azzjonijiet tal-ħajjata, skrapar, mastrudaxxi, bennejja, bajjada, ħaddieda, arġentieri, arluġġara u ta' persuni oħra li jaħdmu sengħa jew arti mekkanika, għall-prezz tal-opri jew tax-xogħlijiet tagħhom, jew tal-materjal li jfornu;

8. Issa f'dan il-kaz, l-azzjoni attrici giet imressqa fit-12 ta' Settembru, 2011 filwaqt li s-servizzi moghtija mis-socjeta attrici jirrisalu, skond id-dokumentazzjoni esebita ghat-22 ta' Marzu, 2005 (ghar-rigward ta' l-ingagg tal-bughaddas (*diver*) biex jitnaddaf il-*propellor* tal-*yacht* proprjeta tal-konvenut u l-1 ta' April, 2006 ghar-rigward ta' uzu da parti tal-konvenut tad-dawl u l-ilma li s-socjeta attrici tipprovdi gewwa l-*marina* mmexxija minnha.

9. Fil-fehma ta' dan it-Tribunal, is-servizz provdut mis-socjeta attrici lill-konvenut ta' bughaddas u ta' uzu ta' eletriku u ilma gewwa l-*marina* ma jaqghux taht dan l-artikolu tal-ligi citat mill-konvenut u cioe l-artikolu 2148 (a) tal-Kapitolu 16.

10. Il-bughaddas, li jaqa taht id-definizzjoni "*ta' persuni ohra*" fl-artikolu citat (2148(a) tal-Kap. 16), ma jikkwalifikax bhala li jipprovdi "*sengha*" jew "*arti mekkanika*". Il-konvenut talab lis-socjeta attrici biex tipprovdi dan is-servizz ta' bughaddas u din it-talba ma taqax taht dan l-artikolu tal-ligi citat mill-istess konvenut. L-istess haga ghar-rigward ta' l-uzu tad-dawl u l-ilma gewwa l-*marina* mmexxija mis-socjeta attrici.

11. F'kull kaz it-Tribunal ser jaghmel ukoll referenza ghat-tielet eccezzjoni tal-konvenut li tghid testwalment hekk:

"Illi subordinament u minghajr ebda pregudizzju ghas-suespost, il-konvenut jirrileva li l-ammont pretiz huwa esagerat u ghalhekk dan qed jigi kkontestat".

12. Fil-kawza deciza mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fid-29 ta' Jannar, 1998 bl-ismijiet **Antonia Attard Gialanze vs Emanuel u Doris Rizzo** – fejn l-eccezzjoni f'dik il-kawza kienet "*sussidjarjament u bla pregudizzju fi kwalunkwe kaz, l-ammont mitlub huwa ezagerat*" – l-istess Qorti kkunsidrat li l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni segwita b'eccezzjoni fejn qed jigi kkontestat il-quantum tal-ammont mitlub, bhala insostenibbli fil-ligi. Dik l-Onorabbli Qorti qalet illi "... l-insenjament li hareg

kien dejjem fis-sens li, salv xi sfumaturi partikolari minn kaz ghal iehor, id-debitur illi ammetta li ghandu jghati lill-attur, imma biss ma jirrikonoxxi bhala ezata s-somma pretiza, jigi li jirrinunzja tacitament ghal preskrizzjoni”.

13. Dik l-istess Onorabbli Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) kompliet tghid hekk:

“Illi minn ezami ta' l-eccezzjonijiet issollewati mill-konvenuti (fol. 5 tal-process), il-konvenuti appellati cahdu dejnhom biss in vista tal-preskrizzjoni ghaliex in subsidium, ankorke bla pregudizzju, eccepew ukoll li:

‘fi kwalunkwe kaz l-ammont mitlub huwa esagerat’;

Dan jimplika li fil-meritu huma kkontestaw il-quantum se mai dovut. L-awtorevoli Troplong (ara prescrizione no. 67, Aubry et Rau VIII para. 776) jghallew mhekk:

‘Vi ha rununzia tacita all prescrizione quando il debitore, sena negare di essere tale, si limita a discutere ed impugnare l’ammontare dovuto, e l’espressione usata dimostra che egli ammetteva di essere debitore verso l’attore ma non riconosceva essere esatta la somma’

*L-Ewwel Qorti semmiet il-fatt li provi li jistghu jwaqqghu l-perkors tal-preskrizzjoni ma ngibux quddiemha imma hu stabbilit u notorju l-fatt li meta d-debitur jallega li huwa m’ghandux jaghti daqskemm il-kreditur jippretendi minghandu, ikun ifisser li huwa rrinunzja tacitament ghall-preskrizzjoni (hekk ara l-Appell Civili, **G. Demarco vs G. Aquilina**, ta' l-10 ta' Gunju, 1946). Allura u konsegwentement ikun ifisser illi:*

*‘la detta prescrizione opposta dal convenuto deve ritenersi inefficace altese la rinuncia fattavi (ara decizjoni tal-prim’ Awla fil-kawza **Carbun vs Bezzina** tad-29 ta' Jannar, 1897);*

Fi kliem iehor, ir-rinunzja f’dan il-kaz tista tkun espressa jew tacita u r-rinunzja minn fatt li jissuponi l-abbandun tal-

Kopja Informali ta' Sentenza

*jedd akkwistat (ara d-decizjoni in re **Borg vs Testaferrata Bonnici** moghtija fl-24 ta' Marzu, 1958);*

14. Issa fil-kaz odjern, il-konvenut beda t-tielet eccezzjoni tieghu bil-kliem "Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghas-suespost". Dwar dan il-punt, l-Onorabbli Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fil-kawza citata hawn fuq **Attard Gialanze vs Rizzo et** komplet tghid hekk:

*"Dwar is-sottomissjoni ta' l-appellati li t-tieni eccezzjoni taghhom saret bla pregudizzju, anke hawn hemm insejament car u cjoe illi, (ara ukoll fost ohrajn id-decizjoni **Felice Fenech vs Carmelo Bellia** tad-29 ta' Jannar, 1960, moghtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili);*

'... xejn ma jiswa illi l-kompensazzjoni opponiha in subordine bla pregudizzju ta' l-eccepita preskrizzjoni in vista tal-principju protestatis contra factum non relevat u bil-fatt tieghu stess il-konvenut gie rrinunzja ghall-preskrizzjoni ..."

15. Ghalhekk, u ghar-ragunijiet hawn fuq moghtija l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni mqanqla mill-konvenut ma tistax tintlaqa u konsegwentement sejra tigi michuda.

Ghal dawn il-motivi t-Tribunal qiegheed jichad l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni mqanqla mill-konvenut, bl-ispejjez kontra tieghu, u konsegwentement jordna l-prosegwiment tal-kawza.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----